

Čtvrtek, 16. ledna 2014

P7_TA(2014)0042

Situace v Jižním Súdánu**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. ledna 2014 o situaci v Jižním Súdánu (2014/2512(RSP))**

(2016/C 482/20)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Súdánu a o Jižním Súdánu, zejména na usnesení ze dne 10. prosince 2013 o úsilí mezinárodního společenství v oblasti rozvoje a posilování státu v Jižním Súdánu ⁽¹⁾,
- s ohledem na prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Catherine Ashtonové ze dne 2. ledna 2014 a dne 24. prosince 2013 o situaci v Jižním Súdánu,
- s ohledem na prohlášení mluvčího vysoké představitelky ze dne 16. prosince a 28. prosince 2013 o situaci v Jižním Súdánu,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 22. července 2013 o Súdánu a Jižním Súdánu,
- s ohledem na místní prohlášení EU ze dne 20. prosince 2013, které učinila delegace EU,
- s ohledem na rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2132 (2013) ze dne 24. prosince 2013 a č. 2126 (2013) ze dne 25. listopadu 2013,
- s ohledem na prohlášení vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 24. prosince 2013, v němž naléhavě žádá představitele Jižního Súdánu, aby zamezili znepokojivým násilnostem na civilním obyvatelstvu;
- s ohledem na situační zprávu Úřadu OSN pro koordinaci humanitární činnosti (OCHA) ze dne 7. ledna 2014 – zprávu č. 8 o krizi v Jižním Súdánu,
- s ohledem na jednání o situaci v Jižním Súdánu, k nimž vyzvala Rada míru a bezpečnosti Africké unie, zejména na své schůzi v Banjulu dne 30. prosince 2013, i summit mezivládního úřadu pro rozvoj (IGAD), který se konal dne 27. prosince 2013 v Nairobi,
- s ohledem na prohlášení ze dne 8. ledna 2014 vydané zvláštními vyslanci úřadu IGAD poté, co navštívili Džubu s cílem odblokovat jednání mezi vládou a rebely,
- s ohledem na súdánskou souhrnnou mírovou dohodu z roku 2005,
- s ohledem na plán pro Súdán a Jižní Súdán uvedený v prohlášení vydaném Radou Africké unie pro mír a bezpečnost dne 24. dubna 2012, který EU plně podporuje,
- s ohledem na tiskové prohlášení, které jménem Africké unie vydal předseda komise Africké unie Dr. Nkosazana Dlamini-Zuma dne 4. ledna 2014,
- ohledem na prohlášení výkonného sekretariátu mezivládního úřadu pro rozvoj (IGAD) ze dne 19. prosince 2013,
- s ohledem na revidovanou dohodu z Cotonou,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech,

⁽¹⁾ Přijaté texty, P7_TA(2013)0546.

Čtvrtek, 16. ledna 2014

- s ohledem na Africkou chartu lidských práv a práv národů,
 - s ohledem na čl. 110 odst. 2 a 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že politický konflikt vypukl poté, co Salva Kiir, prezident této země a příslušník etnické skupiny Dinků, obvinil sesazeného místopředsedu Riekea Machara, etnického Nuera, že proti němu osnuje státní převrat; vzhledem k tomu, že Riek Machar přípravu státního převratu popírá;
- B. vzhledem k tomu, že jihosúdánská vláda zadržela jedenáct vysokých politických představitelů včetně bývalého ministra financí a bývalého generálního tajemníka Súdánského lidového osvobozeneckého hnutí kvůli údajnému spiknutí proti prezidentu Kiirovi; vzhledem k tomu, že dne 23. července 2013 rozpustil prezident Kiir celý vládní kabinet a odvolal viceprezidenta Rieka Machara;
- C. vzhledem k tomu, že by řešení stávajícího konfliktu mělo proběhnout na politické úrovni, a to demokratickou cestou, a zároveň připravit půdu pro demokraticky zvolené orgány, které by měly stát, který vznikl po referendu o nezávislosti, znovu začít budovat; vzhledem k tomu, že občanská společnost požádala o mírové politické řešení tohoto problému;
- D. vzhledem k tomu, že zneprátelené strany v Jižním Súdánu zahájily dne 7. ledna 2014 v Addis Abebě jednání pod záštitou Mezivládního úřadu pro rozvoj (IGAD); vzhledem k tomu, že hlavními body na pořadu tohoto jednání je zastavení nepřátelských střetů, otevření humanitárních koridorů, propuštění politických vězňů a ochrana civilních obyvatel;
- E. vzhledem k tomu, že nestabilita, boje a mobilizace ozbrojených sil přes probíhající mírová jednání stále trvají; vzhledem k tomu, že se vládní jednotky v současnosti snaží o znovudobytí Boru, což je poslední hlavní město státu, jež je dosud v rukách rebelů;
- F. vzhledem k tomu, že vyslanec USA Donald Booth a vyslanci zemí sousedících s Jižním Súdánem se dne 11. ledna 2014 setkali s Riekiem Macharem, aby se pokusili začlenit návrhy obou stran do návrhu dokumentu o příměří;
- G. vzhledem k tomu, že dne 8. ledna 2014 uskutečnilo několik desítek lidí v Džubě mírový pochod na protest proti bojům mezi příznivci prezidenta a příznivci sesazeného místopředsedy;
- H. vzhledem k tomu, že stávající konflikt, který se nyní rozrostl i o etnický rozměr, původně vznikl na základě rozkolu uvnitř Súdánského osvobozeneckého hnutí/armády mezi frakcí vedenou tehdejším vůdcem osvobozeneckého hnutí Garangem, jehož podporoval Salva Kiir, a frakcí vedenou Riekiem Macharem, který s Garangem o vůdčí postavení soupeřil;
- I. vzhledem k tomu, že Rada bezpečnosti OSN přijala rezoluci schvalující vyslání dalších 5 500 vojáků a 440 policistů, aby se zvýšil celkový počet příslušníků mise OSN v Jižním Súdánu;
- J. vzhledem k tomu, že dne 15. prosince 2013 došlo k vojenským střetům mezi dvěma prezidentskými gardami v kasárnách v Džubě; vzhledem k tomu, že boje se začaly šířit v oblasti okolo státu Jonglei;
- K. vzhledem k tomu, že je zdokumentováno hromadné mimosoudní zabíjení, vybírání jednotlivců na základě jejich etnického původu a svévolné zadržování a že dne 6. ledna 2014 byly identifikovány nejméně tři masové hroby;
- L. vzhledem k tomu, že byly zabity tisíce civilistů a statisíce jich byly nuceny opustit své domovy v Jižním Súdánu, přičemž několik desítek tisíc osob ze základen OSN po celé zemi naléhavě potřebují základní zdravotní služby, čistou vodu a lepší zdravotní podmínky; vzhledem k tomu, že počet obyvatel Jižního Súdánu hledajících útočiště v Ugandě a v Etiopii dramaticky vzrostl; vzhledem k tomu, že dne 14. ledna 2014 se nejméně 200 civilistů utopilo při nehodě trajektu na Bílém Nilu, když prchali před boji v městě Malakal;
- M. vzhledem k tomu, že probíhající konflikt zásadním způsobem komplikuje uskutečnění humanitárních operací; vzhledem k tomu, že přístup k potravinám mají stále jen lidé nacházející se za hranicemi země a že základní potraviny je třeba distribuovat především v městech Bor a Bentiu; vzhledem k tomu, že násilí a vysídlování mají za důsledek ztrátu živobytí, zejména zdrojů obživy, což může vést k potravinové krizi;

Čtvrtek, 16. ledna 2014

- N. vzhledem k tomu, že v nedávné době došlo k útokům napadení obyvatel v oblasti Nuba, nezákonnému zabíjení, hromadného znásilňování a svévolnému zadržování civilistů žijících v pohoří Nuba; vzhledem k tomu, že v průběhu posledních dvou týdnů prosince 2013 milice a ozbrojené síly soudánské vlády podporované bezpečnostními složkami zaútočily na mnoho oblastí v okolí měst Kadugli a Dillan, tisíce civilistů uprchly ze svých domovů a byly hlášeny případy nezákonného zabíjení a hromadného znásilňování žen; vzhledem k tomu, že hrozí nebezpečí, že tato krize zasáhne mnohem širší oblast, která se již nyní potýká s nestabilitou, a že opatření mezinárodního společenství podnikaná přímo v této oblasti by měla k této skutečnosti vždy přihlížet;
- O. vzhledem k tomu, že východoafrické sousední státy, včetně Keni a Etiopie, na obě strany nálehaají, aby usilovaly o mír; vzhledem k tomu, že Uganda vyslala na žádost prezidenta Kiira 1 200 vojáků a vojenskou techniku k zabezpečení objektů, jako je letiště a státní budovy;
- P. vzhledem k tomu, že byl dne 4. ledna 2014 byl na základě žádosti OSN o pomoc aktivován mechanismus civilní ochrany Unie pro zásobování Jižního Súdánu materiální pomocí poskytnutím přístřeší, lékařského materiálu, léků, základních potřeb a potravin;
- Q. vzhledem k tomu, že Jihosúdánská republika je jednou z nejchudších a nejméně rozvinutých zemí světa, že 50 % jeho obyvatelstva žije pod hranicí chudoby, že mateřská úmrtnost zde dosahuje nejvyšší míry na světě, přičemž míra novorozenecké úmrtnosti je jedna z celosvětově nejvyšších, že gramotnost jeho obyvatelstva se pohybuje kolem 75 % a že pouze jedna třetina obyvatel má přístup k čisté vodě; vzhledem k tomu, že nedostatek potravin hrozí každoročně více než jednomu milionu lidí; vzhledem k tomu, že v Jižním Súdánu je přibližně 80 % veškeré zdravotní péče a základních služeb poskytována nevládními organizacemi a přístup k humanitární pomoci je dále omezován aktivním nepřátelskými akcemi a útoky na humanitární pracovníky a materiál;
- R. vzhledem k tomu, že EU oznámila, že poskytne na humanitární akce v Jižním Súdánu 50 milionů EUR; vzhledem k tomu, že tímto dosáhne humanitární pomoc EU za rozpočtové roky 2013 a 2014 výše 170 milionů EUR;
- S. vzhledem k tomu, že humanitární agentury zahájily dne 31. prosince 2013 program pomoci Jižnímu Súdánu postiženému krizí; vzhledem k tomu, že Úřad OSN pro koordinaci humanitární činnosti (OCHA) vydal konsolidovanou výzvu k poskytnutí 166 milionů USD k reakci na krizi a na pomoc přibližně 628 000 osob od ledna do března 2014;
- T. vzhledem k tomu, že budování státu a překonání nestability si žádá dlouhodobou perspektivu a spolehlivé, předvídatelné a stabilní zapojení mezinárodního společenství;
1. rozhodně odsuzuje nedávné propuknutí bojů v Jižním Súdánu a vyzývá všechny strany, aby složily zbraně a okamžitě ukončily násilí, které od počátku krize v prosinci 2013 vedlo k úmrtím, zraněním a škodám mezi civilním obyvatelstvem a které vedlo k vysídlení statisíců lidí;
 2. vyjadřuje své hluboké znepokojení nad nedávnou eskalací násilí v Jižním Súdánu, která má závažné humanitární, bezpečnostní, politické, ekonomické a sociální důsledky pro tuto již tak dost nestabilní zemi, a nad tím, že by tato situace mohla destabilizovat celý východoafrický region; je zejména znepokojen etnickým rozměrem tohoto konfliktu; zdůrazňuje, že snaha o uchopení moci prostřednictvím násilí nebo etnického rozdělování země je v rozporu s demokratickým právním státem a odporuje mezinárodnímu právu;
 3. odsuzuje uvedené případy porušování lidských práv a vyzývá všechny strany konfliktu, aby okamžitě a v plné míře přestaly porušovat lidská práva, a to i pokud jde o uprchlíky a vysídlené osoby, ženy a příslušníky zranitelných skupin obyvatelstva, ale také novináře, a vyzývá k tomu, aby osoby odpovědné za porušování lidských práv byly za své činy hnány k odpovědnosti; domnívá se, že by se prezident Kiir a Riek Machar měli všemi dostupnými způsoby zasadit o to, aby se jejich vojáci přestali dopouštět násilných činů na obyvatelstvu;
 4. naléhavě vyzývá všechny strany zapojené do konfliktu, aby respektovaly mezinárodní humanitární právní předpisy a mezinárodní právní předpisy v oblasti lidských práv a aby umožnily přístup a poskytly ochranu humanitárním agenturám, které přicházejí na pomoc trpícímu obyvatelstvu, a aby otevřely humanitární koridory pro dodávky zásob a vybavení; konstatuje, že řada zahraničních agentur poskytujících pomoc se již z Jižního Súdánu stáhla a že zbývající se potýkají s obtížemi při zajišťování potřeb vysídlených civilistů; konstatuje, že tyto humanitární agentury se dosud nemohou dostat do řady oblastí, o nichž se má za to, že v nich možná čekají desetitisíce lidí na pomoc nebo se do nich za takovou pomocí vydaly;

Čtvrtek, 16. ledna 2014

5. naléhavě vyzývá obě strany, aby dosáhly dohody, a plně podporuje jednání probíhající v Addis Abebě s cílem nastolit okamžité příměří i úsilí o nalezení k cestě k trvalému míru a stabilitě; naléhavě vyzývá vládní stranu i rebely, aby se zapojili do bezpodmínečných, inkluzivních a celostních politických jednání v dobré víře, že tato jednání povedou ke zdárnému konci; vítá úsilí Africké unie a úřadu IGAD, které se snaží propagovat inkluzivní dialog a zprostředkování;
6. vyzývá k propuštění všech politických vězňů a jedenácti v současnosti zadržovaných vysokých politických představitelů, neboť právě kvůli jejich věznění mírová jednání stále vážnou;
7. vyzývá všechny země sousedící s Jižním Súdánem a regionální síly, aby úzce spolupracovaly s cílem zlepšit bezpečnostní situaci v této zemi a regionu a aby hledaly cestu k mírovému a trvalému politickému řešení současné krize; zdůrazňuje, že zejména spolupráce se Súdánem by vedla ke zlepšení vztahů poté, co se na začátku roku 2012 nepřátelství z občanské války málem znovu přeměnilo ve střet kvůli sporům o poplatky za ropu a o hranice;
8. vítá rozhodnutí Rady míru a bezpečnosti Africké unie, že zřídí komisi pro vyšetřování porušování lidských práv a dalších excesů a doporučí způsoby a prostředky k zajištění odpovědnosti, usmíření a ozdravení vztahů mezi všemi komunitami; vítá posílení kapacity mise OSN v Jižním Súdánu (UNMISS) v oblasti vyšetřování, jak jsou dodržována lidská práva, s podporou Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva;
9. vyjadřuje politování nad tím, že vysoká představitelka EU rozhodla o ukončení mandátu zvláštního zástupce EU pro Súdán/Jižní Súdán, a to s ohledem na hlubokou politickou nestabilitu v Súdánu a na ozbrojené konflikty; domnívá se, že bez jmenovaného zvláštního zástupce pro Súdán/Jižní Súdán zůstane EU stranou mezinárodních jednání a úsilí; vyzývá proto vysokou představitelku, aby toto rozhodnutí přezkoumala a aby mandát zvláštního zástupce pro Súdán/Jižní Súdán prodloužila;
10. vyzývá mezinárodní společenství, aby poskytlo Jižnímu Súdánu a tomuto regionu slíbené finanční prostředky a aby uvolnilo zdroje s cílem okamžitě reagovat na zhoršující se humanitární situaci v Jižním Súdánu;
11. vyjadřuje znepokojení nad široce rozšířenou korupcí; je rovněž znepokojen tím, že taková korupce ohrožuje perspektivy vybudování svobodné a spravedlivé demokracie, stability, udržitelného rozvoje a hospodářského růstu;
12. vítá rozhodnutí posílit misi UNMISS o další vojenské, policejní, logistické i civilní pracovníky; zdůrazňuje, však, že ochrana civilistů je primární odpovědností státu; vítá práci, kterou vykonala zvláštní zástupkyně OSN a vedoucí UNMISS Hilde Johnsonová;
13. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal Radě, Komisi, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států, vládě Jižního Súdánu, jihosúdánskému komisaři pro lidská práva, Národnímu zákonodárnému shromáždění Jižního Súdánu, institucím Africké unie, Mezivládnímu úřadu pro rozvoj, spolupředsedům Smíšeného parlamentního shromáždění AKT-EU a generálnímu tajemníkovi OSN.